

Dersin Adı :MANTIK

Dersin Amacı : Doğru düşünmenin ilke ve kurallarını öğreterek öğrencinin akıl yürütme hatalarını (safsataları) tanımasını sağlamak; kavramların analizi, tanım teorisi, önermeler ve kıyas (dedüksiyon) yöntemlerini kavratmak; İlahiyat alanındaki verileri bilimsel ve tutarlı bir şekilde çözümlene yetkinliği kazandırmaktır.

Dersin İçeriği : Mantığın tanımı, konusu ve tarihçesi; Klasik Mantık (Aristoteles Mantığı) ve İslam dünyasındaki gelişimi; Beş Tümel (Porphyrios Ağacı); Kavramlar ve Terimler; Tanım ve Bölme kuralları; Önermeler ve Önermeler Arası İlişkiler (Döndürme, Karşıtlık); Akıl Yürütme Yöntemleri (Kıyas, Endüksiyon, Analoji); Kıyasın Şekilleri ve Kuralları; Beş Sanat (Burhan, Cedel, Hitabet, Şiir, Safsata); Sembolik Mantığa Giriş.

Haftalık Ders İçeriği :

- 1.Hafta : Mantığın Tanımı, Konusu, Gayesi ve Diğer İlimlerle İlişkisi
- 2.Hafta : Doğru Düşünmenin Temel İlkeleri (Özdeşlik, Çelişmezlik, Üçüncü Halin İmkansızlığı)
- 3.Hafta : Kavram ve Terim: Delalet Türleri, Terimlerin Sınıflandırılması
- 4.Hafta : Beş Tümel (Külliyât-ı Hams): Cins, Tür, Ayırım, Özgü ve İlinti
- 5.Hafta : Tanım Teorisi: Tanım Türleri, Tanımın Kuralları ve Bölme
- 6.Hafta : Önermeler I: Önermenin Tanımı, Kategorik (Yüklemli) Önermeler
- 7.Hafta : Önermeler II: Hipotetik (Şartlı) Önermeler ve Modal (Kipli) Önermeler
- 8.Hafta : Önermeler Arası İlişkiler I: Karşıtlık Karesi (Karşıt, Altık, Çelişik)
- 9.Hafta : Önermeler Arası İlişkiler II: Doğrudan Çıkarımlar (Döndürme Yöntemleri)
- 10.Hafta : Akıl Yürütme Türleri: Tümdengelim, Tümevarım ve Analoji
- 11.Hafta : Kıyas (Tümdengelim) I: Tanımı, Yapısı ve Genel Kuralları
- 12.Hafta : Kıyas II: Kıyasın Şekilleri, Modları ve Zincirleme Kıyaslar
- 13.Hafta : Beş Sanat (Sınâât-ı Hams): Burhan, Cedel, Hitabet, Şiir, Safsata
- 14.Hafta : Mantık Hataları (Safsatalar) ve Mantığın Modern Bilimlerdeki Rolü

MANTIK DERS KAZANIMLARI

Kazanım No	Ders Kazanımı	Yeterlilik			Kazanım Yeri (Sınıf içi / sınıf dışı şeklinde yüzde oranı burada belirtilecek)	Sınıf Dışı Kazanımlar İçin Açıklama Yapılacak (Öğrencinin bu kazanımı hangi araç ve yöntemlerle elde edeceğine dair açıklamalar. Sözelimi kitap, ödev, sunum, proje, youtube linki, müze ziyareti, sivil toplum kuruluşu etkinlikleri, informal eğitim etkinlikleri, sempozyum, konferans, panel, kongre, TV programı izleme ve konuk olma, Radyo programı dinleme ve konuk olma vb.)	Ölçme ve Değerlendirme Aracı (Soru, ödev, proje, sunum vb.)	Ölçme ve Değerlendirmenin Öğrenci Merkezli Olup Olmaması	Sınıf Dışı Kazanımlar İçin Öğrenci İş Yükü
		Bilgi	Beceri	Yetkinlik					
K1	Mantığın temel kavramlarını, ilkelerini ve önemini tanımlar.	Bilgi			%80 İç / %20 Dış	Temel mantık el kitaplarından (örn. İbrahim Emiroğlu) terim taraması.	Çoktan Seçmeli Test	Hayır	5 Saat
K2	Bilgi edinme sürecinde kurallara uygun tanım ve bölme yapar. .		Beceri		%60 İç / %40 Dış	Güncel bilimsel veya dini bir kavramın (örn. "adalet") mantıksal tanımını yapma ödevi.	Kavram Analizi Formu	Evet	4 Saat
K3	Önermelerin yapısını ve mantıksal çıkarımları çözümler.		Beceri		%50 İç / %50 Dış	Günlük dildeki cümleleri mantıksal önerme formuna dönüştürme alıştırmaları.	Problem Çözme / Quiz	Evet	5 Saat
K4	Geçerli akıl yürütme biçimlerini kullanarak tutarlı argümanlar tasarlar.			Yetkinlik	%40 İç / %60 Dış	Belirlenen bir konu hakkında kıyas kurallarına uygun bir argüman haritası çıkarma.	Argüman Haritası / Ödev	Evet	4 Saat
K5	Mantıksal tutarlılığı dini metin yorumlama ve olay analizinde kullanır.			Yetkinlik	%50 İç / %50 Dış	Tefsir veya fıkıh metinlerindeki mantıksal çıkarımların izini sürme (metin okuma).	Metin Analizi Raporu	Evet	6 Saat
K6	Münazaralarda rasyonel bir dil geliştirir ve safsataları ayırt eder.			Yetkinlik	%30 İç / %70 Dış	TV tartışma programları veya sosyal medya tartışmalarındaki safsataları (mantık hatalarını) bulma.	Safsata Tespit Günlüğü	Evet	8 Saat

MANTIK DERS KAZANIMLARI İLE PROGRAM ÇIKTILARININ EŞLEŞTİRMELERİ

İlahiyat Fakültesi Program Çıktıları (Güncel)

PC1. İlahiyat alanında tanımlanmış bir hedef doğrultusunda bir süreci çözümler ve tasarlar. (Beceri: Bilişsel-Uygulamalı)

PC2. İlahiyat alanında verileri çözümler, özel öğretim yöntemlerini uygular, sosyolojik ve psikolojik perspektif kazanır ve toplumsal olayları yorumlar. (Beceri: Bilişsel-Uygulamalı)

PC3. Eğitim uygulamaları için gerekli çağdaş teknikleri ve hesaplama araçlarını kullanır. (Beceri: Uygulamalı)

PC4. Eğitim uygulamalarında disiplin içi ve disiplinler arası takım çalışması yapar. (Yetkinlik: Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme)

PC5. Eğitim uygulamalarında bağımsız davranır, inisiyatif kullanır ve yaratıcı davranış sergiler. (Yetkinlik: Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme)

PC6. Yaşam boyu öğrenme davranışı kazanır. (Yetkinlik: Öğrenme)

PC7. Sözlü ve yazılı iletişim becerileri kazanır. (Yetkinlik: İletişim ve Sosyal)

PC8. Mesleki ve etik sorumluluk anlayışı kazanır. (Yetkinlik: Alana Özgü)

PC9. Din ve değerlerle ilgili temel kavramları tanır. (Bilgi: Kuramsal-Olgusal)

PC10. Topluma hizmet bilinci oluşur. (Yetkinlik: İletişim ve Sosyal)

Dersin Adı: Mantık (Zorunlu)						Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	Kredi	AKTS
						ILF-114	2	2+0	2	2
Ders Kazanımları/Program Çıktıları	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10
DK1. Mantığın temel kavramlarını, ilkelerini ve önemini tanımlar.	3	4	-	-	-	4	3	-	5	-
DK2. Bilgi edinme sürecinde kurallara uygun tanım ve bölme yapar.	5	5	-	2	4	4	4	2	4	-
DK3. Önergelerin yapısını ve mantıksal çıkarımları çözümler.	5	5	-	-	3	4	4	-	3	-
DK4. Geçerli akıl yürütme biçimlerini kullanarak tutarlı argümanlar tasarlar.	5	5	-	3	5	5	5	3	3	2
DK5. Mantıksal tutarlılığı dini metin yorumlama ve olay analizinde kullanır.	4	5	-	4	4	5	4	4	4	3
DK6. Münazaralarda rasyonel bir dil geliştirir ve safsataları ayırt eder.	4	5	2	4	5	5	5	5	3	5

KATKI DÜZEYİ				
1	2	3	4	5
Çok Düşük	Düşük	Orta	Yüksek	Çok Yüksek

MANTIK DERS KAZANIMLARI İLE DİSİPLİNE ÖZGÜ ÇIKTILARIN EŞLEŞTİRMELERİ

İlahiyat Fakültesi Disipline Özgü Çıktılar (Güncel)

DÖÇ1. Kur'an-ı Kerim bilgisine, doğru tilavet becerisine ve yeterli ezbere sahip olma.

DÖÇ2. Arapça temel kaynakları okuma ve anlama yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ3. İtikat, ibadet, ahlak ve muamelata dair usul ve esasları kavrama ve dayandığı temelleri bilme.

DÖÇ4. Kur'an ve sünneti birlikte ve bütünlüklü bir yaklaşımla ele alma yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ5. Zaman ve mekâna göre ortaya çıkan farklı dini yaklaşımları doğru anlama ve tutarlı değerlendirme yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ6. Din istismarı, şiddet, İslamofobi gibi dine ve topluma zararlı eğilimlere karşı söylem ve tutum geliştirebilme yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ7. Felsefi ve entelektüel bir tutumla farklı düşünce ve yorumları objektif olarak değerlendirme yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ8. Din ve düşüncede aslolanın ilke ve değerler olduğunu bilip kişi ve kurumları eleştirebilme becerisine sahip olma.

DÖÇ9. İlahiyat eğitiminin temelini oluşturduğu ilmi bir yaklaşım çerçevesinde din eğitimi ve din hizmetleri (dini danışmanlık ve rehberlik) verme yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ10. Toplumun inanç, ibadet, ahlak, örf ve adetlerini İslam'ın temel kaynakları ışığında yorumlama ve toplumu aydınlatma yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ11. Din hizmeti gerçekleştirirken bireyin psikolojik durumunu ve toplumun yapısını analiz etme becerisine ve buna uygun çözümler sunma yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ12. İslam tarihi, kültürü ve sanatı hakkında temel ve bütüncül bilgilere sahip olma.

DÖÇ13. Sosyal bilimler kavram, konu, metot ve yöntem bilgisine sahip olma, ayrıca BAP TÜBİTAK vb. kapsamda hazırlanan proje çalışmalarını planlayacak ve yürütecek yetkinliğe sahip olma.

Dersin Adı: Mantık (Zorunlu)									Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	Kredi	AKTS
									ILF-114	2	2+0	2	2
Ders Kazanımları/Disipline Ozgü Çıktılar	DOÇ 1	DOÇ 2	DOÇ 3	DOÇ 4	DOÇ 5	DOÇ 6	DOÇ 7	DOÇ 8	DOÇ 9	DOÇ 10	DOÇ 11	DOÇ 12	DOÇ 13
DK1.	-	-	3	-	3	-	4	2	-	-	-	-	5
DK2.	-	4	4	3	4	-	5	4	-	2	-	-	5
DK3.	-	3	4	4	4	3	5	4	-	-	-	-	5
DK4.	-	-	5	4	5	4	5	5	3	3	-	-	5
DK5.	-	4	5	5	5	4	5	5	4	4	3	3	5
DK6.	-	-	4	-	5	5	5	5	5	5	4	-	5

KATKI DÜZEYİ				
1	2	3	4	5
Çok Düşük	Düşük	Orta	Yüksek	Çok Yüksek